

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 19. november 2019

Retten nr. 18A-4315/2019
Politiets nr. SAK-2018-3100101-677

Erstatningsøgende
E
mod
Anklagemyndigheden

Der har medvirket domsmænd ved handlingen af denne sag.

Sagen er indbragt for retten ved Statsadvokatens tilkendegivelse af 21. juni 2019.

Under sagen har E, født den 15. oktober 1990, under henvisning til retsplejelovens § 1018a fremsat krav om yderligere godtgørelse på 25% af den godtgørelse på 138.500 kr., der er tillagt ham.

Anklagemyndigheden har heroverfor nedlagt påstand om frifindelse.

Det fremgår af sagens oplysninger, at E var varetægtsfængslet fra den 15. november 2017 kl. 20.00 til den 23. april 2018, hvor han blev frifundet under en straffesag, hvor han var tiltalt for :

"overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. våbenlovens § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 1, 2 og 3, jf. til dels straffelovens § 21,

ved i et ukendt tidsrum op til den 3. november 2017 ca. kl. 16.20 i en lade beliggende på adressen i, under særligt skærpende omstændigheder på offentligt sted at have været i besiddelse af en maskinpistol af modellen Thompson med tilhørende ammunition, en pistol af mærket Ruger med tilhørende ammunition samt en jagtriffel af mærket Sako, der lå i en taske, som var ophængt under taget i laden, ligesom de tiltalte den 15. november 2017 ca. kl. 19.50 forsøgte at sætte sig i besiddelse af tasken indeholdende de førnævnte våben, idet de sammen indfandt sig i laden, hvor X1 og X2 nedtog den ophængte taske, som X2 bar ud af laden, alt imens E afventede uden for laden, hvorefter de alle forlod området ved laden med tasken placeret i et køretøj ført af E og med

X2 som passager, hvilket forehavende imidlertid mislykkedes, idet våbnene i taske forinden var bortfjernet af politiet og erstattet med værktøj."

Sagen blev behandlet ved et nævningeting i Retten i Roskilde.

Ved dom, afsagt den 23. april 2018, blev E
frifundet.

Advokat Mads Ulrikkeholm, , rejste på E's
vegne ved brev af 17. juni 2018 krav overfor anklagemyndighe-
den om godtgørelse/erstatning for den skade, E
, var blevet tilføjet som følge af varetægtsfængslingen.

I brevet har advokat Mads Ulrikkeholm anført:

"...
Jeg kan opgøre kravet i henhold til Rigsadvokatmeddelelsen om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93a (2018) til 141.850 kr. Beløbet kræves forhøjet med skønmæssigt 25 %, idet min klient i varetægtsfængslingsperioden ventede barn sammen med sin kæreste, og barnet blev født ganske kort tid før min klients frifindelse og løsladelse, uden at min klient havde mulighed for at besøge mor og barn eller være med til fødslen i hele varetægtsfængslingsperioden. Endvidere har min klient været tiltalt for en grov forbrydelse, og der tales fortsat herom i lokal-samfundet, hvor min klient bor.

Min klient er nu henvist til psykolog behandling på grund af gener fra varetægtsfængslingen, idet min klient i dag har søvnproblemer, koncentrationsbesvær og irritabilitet, som påvirker familiens situation. Derfor tager jeg forbehold for erstatning for varigt mén for uspecificeret belastningsreaktion, ligesom jeg tager forbehold for erstatning for tab af erhvervsevne samt helbredelsesudgifter til f.eks. psykolog

"..."

I et brev, dateret den 18. september 2018, har Statsadvokaten meddelt advokat Mads Ulrikkeholm, at Statsadvokaten ville udbetale E
en godtgørelse på 138.500 kr. i anledning af frihedsberøvelsen.

Statsadvokaten har i brevet nærmere redegjort for sin beslutning.

Følgende fremgår af brevet:

"...
Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at E var frihedsberøvet fra den 15. november 2017 kl. 20.20 til den 23. april 2018 kl. 15.47, sigtet for overtrædelse af straffelovens § 192a, stk. 1, jf. stk. 3.

Frihedsberøvelsen varede således 159 påbegyndte døgn.

Ved Retten i Roskildes dom af 23. april 2018 blev Deres klient frifundet.

Det fremsatte erstatningskrav

Ved brev af 17. juni 2018 til Midt- og Vestsjællands Politi, hvorfra jeg har modtaget det, fremsatte De krav om erstatning.

De krævede erstatning for den uberettigede frihedsberøvelse på i alt 141.850 kr. De krævede, at dette beløb skulle forhøjes med 25%, idet Deres klients kæreste under frihedsberøvelsen fødte Deres klients barn, hvorved Deres klient gik glip af fødslen og barnets start på livet. Endvidere argumenterede De for forhøjet takst, idet Deres klient blev tiltalt for en grov forbrydelse, som blev talt om i lokalsamfundet.

...

Begrundelse for delvis nægtelse af erstatningskravet

Ad forhøjet sats

Jeg finder ikke, at de omstændigheder, som De gør opmærksom på, kan danne grundlag for at forhøje erstatningen for frihedsberøvelsen ud over standardtaksterne.

Jeg har herved lagt vægt på, at standardtaksterne alene fraviges, hvis der foreligger ganske særlige forhold, og det finder jeg ikke er tilfældet i nærværende sag.

Jeg skal i den forbindelse henvise til Højesteretsdomme:

U.1997.776H, hvor Højesteret bl.a. udtalte følgende: "Medmindre ganske særlige forhold kan begrunde en fravigelse, skal den samlede godtgørelse efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, for posterne >>lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold<< ydes i overensstemmelse med de administrativt fastsatte, årligt regulerede takster, som efter Højesterets opfattelse er passende."

U.1997.1498H, hvor Højesteret bl.a. udtalte følgende: "Det for-

hold, at en frihedsberøvelse eller en anden straffeprocessuel eller strafferetlig foranstaltning ikke alene har været uberettiget, men har savnet hjemmel og derfor må karakteriseres som ulovlig, kan ikke i sig selv begrunde en forhøjelse i forhold til standardtaksten."

Jeg finder dermed ikke, at Deres klient er berettiget til en forhøjet sats af standardtaksten.

...

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1 (erstatning for frihedsberøvelse).

..."

Advokat Mads Ulrikkeholm påklagede i brev af 13. oktober 2018 Statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten.

I brevet har advokat Mads Ulrikkeholm anført blandt andet:

"...

Erstatningen for frihedsberøvelse med standardtaksten kræves fortsat forhøjet med skønsmæssigt 25 %. Det gøres i den anledning gældende, at sigtelsen/tiltaltes karakter mod erstatningssøgende i form af våbenlovsovertrædelse ved besiddelse af 3 skydevåben under skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 192, stk. 1., nr. 1, jf. stk. 3, der omtales i lokalsamfundet, hvor erstatningssøgende bor, bør tillægges betydelig vægt.

Endvidere gøres det gældende, at erstatningssøgende har udtalt sig til politiet siden anholdelsestidspunktet med enslydende forklaringer, og erstatningssøgende har således ikke udvist egen skyld.

Ydermere gøres det gældende, at erstatningssøgende i hele varetægtsfængslingsperioden har været underlagt besøgs- og brevkontrol, og at han alene har været varetægtsfængslet på grund af begrundet mistanke, og således ikke på grund af særligt bestyrket mistanke.

Desuden gøres det gældende, at varetægtsfængslingen har været særligt belastende for erstatningssøgende på grund af samlevens graviditet og fødsel i varetægtsfængslingsperioden.

Endeligt gøres det gældende, at erstatningssøgende har deltaget i

hovedforhandling over 3 dage vedrørende tiltalen.

På grundlag af en samlet vurdering af forholdene gøres det gældende, at der samlet har været tale om ganske særlige forhold, der kan begrunde en forhøjelse af standardtaksterne med 25 %.

Jeg kan henvise til følgende retspraksis: TfK 2014.446/1 og TfK 2016.1142.

...

Afslutningsvis bemærkes det, at erstatningsøgende fortsat tager forbehold for erstatning for psykiske belastninger.

..."

Rigsadvokaten behandlede sagen og meddelte ved brev af 29. november 2018, at han havde besluttet "ikke at ændre statsadvokatens afgørelse".

Rigsadvokaten skriver i brevet blandt andet:

"...

Begrundelse

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte at tilkende forhøjet erstatning... Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse.

...

Jeg bemærker endvidere, at den af Dem anførte retspraksis: TfK2014.446/1 og TfK2016.1142 angik tiltale for kvalificeret vold mod egen barn og forsøg på manddrab og bombesprængning. Da der i begge sager var rejst tiltale for noget, som må anses for at være mere alvorligt end våbenbesiddelse, mener jeg ikke, at disse er sammenlignelige med den konkrete sag.

..."

Advokat Mads Ulrikkeholm anmodede i brev af 25. januar 2019 Statsadvokaten om at indbringe sagen for retten.

Forklaringer:

Der er under sagen afgivet forklaring af

E

E har forklaret blandt andet, at han bor i et mindre landsbysamfund, hvor han også arbejder. Hans far har et værksted i landsbyen, hvor familien bor. Da han blev varetægtsfængslet, rygtedes det

hurtigt i lokalsamfundet. Det gik ud over hele familien. Inden varetægtsfængslingen boede han sammen med sin kæreste i landsbyen. Hun var gravid og ventede sig. Hun fødte en dreng i foråret 2018. På grund af varetægtsfængslingen var han forhindret i at overvære sin søns fødsel. Hans kæreste har været så påvirket af situationen, at de har ophævet deres samliv. Hun kunne ganske enkelt ikke acceptere, at han sad varetægtsfængslet, og hun kunne heller ikke leve med de rygter, som herefter opstod. De har stadig et godt forhold til hinanden, og han ser sin søn, men det er ikke det samme som at være sammen med ham hver dag.

E har videre forklaret blandt andet, at han under varetægtsfængslingen havde besøg af sine forældre én gang månedligt og af sin kæreste én gang månedligt. Alle besøgene fandt sted under besøgs-kontrol. Da hans kæreste skulle nedkomme, ansøgte han om tilladelse til at få lov til at overvære fødslen. På grund af politiets mandskabssituation og en forvikling om, hvem der havde kompetencen til at meddele ham tilladelse til udgang, blev han afskåret fra at overvære fødselen. Hans søn var 9 dage gammel, da han så ham første gang. Det var under en pause under hovedfor-handlingen i den straffesag, der førte til hans frifindelse.

E har endelig forklaret, at han altid har været et socialt og engageret menneske. Han har været glad for at gå på arbejde og for at være sammen med sine venner. Efter løsladelsen har han fuldstændig mistet lysten til være sammen med andre. Han ved ikke, hvorfor det er sådan. Han har også haft svært ved at passe sit arbejde og arbejdstempoet. Det er baggrunden for, at han måtte stoppe på det værksted, hvor han har været an-sat. Han er nu tilbage på sin fars værksted i landsbyen. Oplevelserne under varetægtsfængslingen har påvirket ham så voldsomt, at han selv i dag har flashbacks om tiden i fængslet. Når han for eksempel skal forrette sin nød-tørrt og gå på toiletet, banker han på toilet døren, når han skal ud fra toilet-tet, for det var sådan, det foregik i fængslet. Der ringede de indsatte på en klokke.

Advokat Mads Ulrikkeholm har til støtte for sin påstand gjort gældende, at der ikke er tale om en standardsag. Som følge heraf er en standardgodtgørelse ikke tilstrækkelig. Der har været et langt sagsforløb, hvor E var anholdt og frihedsberøvet 159 døgn.

I Rigsadvokatens meddelelse, revideret den 29. maj 2017, har Rigsadvokaten anført blandt andet, at taksten for frihedsberøvelser i grove sædelighedssager forhøjes med 50%, og at taksten for frihedsberøvelser i sager om drab, drabsforsøg samt om brandstiftelse efter straffelovens § 180 forhøjes med 100%.

Den tiltale, der blev rejst mod E, kan sammenlignes med grove overtrædelser af straffelovens § 245, der ligeledes har ført til, at godtgørelser er blevet forhøjet. E

blev afskåret fra at overvære sin søns fødsel. Varetægtsfængslingen af ham, har tillige betydet, at hans omdømme i lokalsamfundet har lidt skade. Der er således tale om ganske særlige forhold, som må medføre, at der skal ydes godtgørelse ud over de takster, som er fastsat af Rigsadvokaten.

Anklagemyndigheden har til støtte for sin frifindelsespåstand henvist til det, som Statsadvokaten og Rigsadvokaten har anført i deres afgørelser. Der er udbetalt den taktmæssige godtgørelse, og der ses ikke at være grundlag for at udbetale en forhøjet godtgørelse.

Retten's begrundelse og afgørelse:

Under denne sag skal retten tage stilling til, om der foreligger sådanne ganske særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse fra de taktmæssige beløb for ikke-økonomisk skade (tort m.v.), Rigsadvokaten har fastsat i den reviderede meddelelse af 29. maj 2017.

E har fået udbetalt en godtgørelse på 138.500 kr., og har nedlagt påstand om, at der skal udbetales ham yderligere 25% af dette beløb i godtgørelse, fordi der i denne sag foreligger ganske særlige omstændigheder.

E har anført, at han blev afskåret fra at overvære sit søns fødsel og de første dage af sin søns liv, samt at rygterne om hans varetægtsfængsling har ødelagt hans familieliv med den følge, at hans kæreste og han har ophævet deres samliv.

1 voterende udtaler herefter:

Denne voterende finder, at disse omstændigheder begrundet en fravigelse af de gældende takster og stemmer derfor for, at E's påstand skal tages til følge.

2 voterende udtaler:

Disse voterende finder, at den tiltale, der blev rejst mod E ikke kan begrunde, at forholdet kan betragtes som ligeværdigt med en tiltale for et drab, seksuelle overgreb mod børn og alvorlige overtrædelser af straffelovens voldsbestemmelser.

Disse voterende finder endvidere, at der ikke foreligger sådanne ganske særlige omstændigheder omkring sagens forløb eller E's personlige forhold, som kan begrunde en forhøjelse af godtgørelsen med 25%.

Disse voterende stemmer derfor for, at tage anklagemyndighedens påstand om frifindelse til følge.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes.

E skal betale sagens omkostninger.

P. Hald Andersen

/jaha

Udskriftens rigtighed bekræftes.

RETTEN I ROSKILDE, den 20. november 2019

Jannie Slettemose
Kontorfuldmægtig